

Eläingenivaraohjelman uusia eläinlajeja ja toimintakeinoja

Taiteilija Anu Osva suunnitteli tuotemerkit kyytön, lapinlehmän ja länsisuomenkarjan tuotteistamiseksi. Tuotemerkkien käytöstä voi ottaa yhteyttä MTT:hen (sähköpostitse elaingenivarat@mtt.fi).

Maa- ja metsätalousministeriön julkaisemaa Suomen kansallista eläingenivaraohjelman koordinoi MTT. Ohjelma koskee eläinlajeista hevosta, kanna, koiraa, lammasta, mehiläistä, nautaa, poroa, sikaa, turkiseläimiä ja vuohta. Lajien roduista paikalliset alkuperäisrodut ja meille vakiintuneet tuontirodut kuuluvat ohjelmaan.

TEKSTI: Juha Kantanen | KUVA: Anu Osva

Ohjelman puitteissa on suunniteltu säilytysohjelmia uhanalaisille roduille ja pakastettu siemennestettä ja alkioita geenipankkiin, mutta jatkossa halutaan korostaa eläingenivarojen suojelua niiden hyötykäytön kautta. Erityisesti uhanalaisille alkuperäisroduille tulisi löytää uusia taloudellisia hyödyntämiskeinoja. Alkuperäisrotuihin liittyy monia ominaisuuksia ja seikkoja, jotka edistävät rotujen brändäämistä, mutta myös monia haasteita.

Erityisesti suomenkarjarotujen brändäämistä edistetään tänä vuonna kesäkuussa järjestettävässä työpajassa, jonne kutsutaan alan toimijoita ja pyritään löytämään ratkaisuja moniin ongelmakohtiin ja innostamaan PK-yrittäjiä jatkojalostukseen. Suomenkarjaroduille on kehitetty kolme tuotemerkkiä, joiden toivotaan edistävän suomenkarjatuotteiden tunnettavuutta. Tuotemerkit suunnitteli taiteilija **Anu Osva**. Tuotemerkit ovat kaikkien käytettävissä, jotka jalostavat suomenkarjan maitoa ja lihaa tai hyödyntävät muissa uusissa tuotantomuodoissa.

Koirien geenipankkia perustamaan

Tänä vuonna aloitetaan kotimaisien koirarotujen ja suomenvuohen geeniperimän talteenotto. Pohjoismaisena yhteistyönä on saatu valmiiksi uhanalaisen tummanmehilä-

sen (*Apis mellifera mellifera*) nykytilanteen kartoitus. Uutena on tulossa geenivaraohjelma kaloille.

Suomen kansallisen eläingenivaraohjelman tavoitteet ovat: 1) uhanalaiset alkuperäisrodut eivät kuole sukupuuttoon, 2) alkuperäisrotuja ylläpidetään taloudellisesti kestäväällä tavalla, 3) geneettinen vaihtelu säilyy kotieläinroduissa mahdollisimman laajana, 4) kotieläinten tuotantokyvyn ja kestävyys tasapainoinen kehittäminen on huomioitu jalostusohjelmissa ja 5) kotieläingenetiikkaan, jalostukseen ja kotieläingenivaroihin liittyvää osaamista ja tietoutta ylläpidetään ja vahvistetaan.

Keskeistä on yhteistyö Pelson vankilatilan, Ahlmanin ammattiopiston ja Kainuun ammattiopiston kanssa, jotka ylläpitävät alkuperäisten nauta- ja lammasrotujen säilytyskarjoja, sekä eri eläinlajien jalostus- ja neuvontajärjestöjen kanssa. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään YK:n Elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n, European Regional Focal Point -verkoston (ERFP) ja Pohjoismaiden Geenivarakeskuksen kanssa (NordGen). ERFP on eurooppalaisten eläingeniarakoordinaattoreiden verkosto, jossa Suomea edustaa tutkija **Mervi Honkatukia** MTT:stä. NordGenin Kotieläinjalostuksen neuvostossa ovat puolestaan mukana **Miika Tapio** ja **Juha Kantanen** MTT:stä.